

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้แยกการนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

#### วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษาระดับปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้พิการที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด
- เพื่อเปรียบเทียบปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้พิการจำแนกตามเพศและระดับความพิการ ที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด
- เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด

#### สมมติฐานการวิจัย

- ระดับปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก
- ผู้พิการที่มีเพศและระดับความพิการแตกต่างกันจะมีปัญหาแตกต่างกัน

#### วิธีดำเนินการวิจัย

- ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการที่ขอ กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ที่มีภูมิลำเนาและบ้านพักอาศัยอยู่ในจังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนทั้งหมด 1,090 คน
- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้พิการชายและผู้พิการหญิง ที่ขอ กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีการสุ่มแบบกำหนดโควต้า โดยเลือกหน่วยตัวอย่างจากประชากร ที่ได้รับการแบ่งตามเพศและระดับความพิการ กลุ่มละใกล้เคียงกัน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย

จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณทางสถิติตามวิธีการของ ทาโร่ ยามานะ  
ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 293 คน

### 2.1 ตัวแปรที่จะศึกษา

2.1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้พิการที่มาขอภัยเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ  
คนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น เพศ และระดับความพิการ

2.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ  
คนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ ปัญหาด้านร่างกาย ปัญหาด้านอารมณ์และ  
จิตใจ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านการจัดการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน  
ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ  
คนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบสำรวจ จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับที่เกิดขึ้นกับผู้พิการที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟู  
สมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานส่วนประมาณค่า  
ของลิเคริท แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด  
จำนวน 27 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ  
ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้พิการและหน่วยงาน จำนวน 5 ด้าน

## มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

#### ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การขออนุญาตดำเนินการวิจัย ขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขออนุญาต สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง  
ของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการขอความร่วมมือจาก  
อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม) ทำหน้าที่ผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล  
ก่อนการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม จนผู้ทำหน้าที่ช่วยเก็บข้อมูลมี

ความเข้าใจตรงกันกับผู้วิจัย สามารถอธิบายให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจและตอบข้อคำถามได้ ตรงประเด็นมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรวมรวมแบบสอบถามจาก อาสาสมัครพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม) ที่ทำหน้าที่ผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล ซึ่งผ่านการตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว จำนวน 293 ชุด ไปดำเนินการประเมินผลเพื่อทำการ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

### การวิเคราะห์ข้อมูล

#### ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เพื่อบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติความถี่ และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ระดับปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน จัดอันดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระดับปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนพื้นฟู สมรรถภาพ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยใช้ t-test ในการเปรียบเทียบระดับปัญหาระหว่างเพศชาย และเพศหญิง ส่วนการเปรียบเทียบระดับความพิการ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่

4. วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถามของผู้พิการที่กู้เงิน กองทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ค่าความถี่และเรียงลำดับความคิดเห็น

### สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนพื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด พนวจ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

เพศของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 293 คน เป็นผู้พิการชาย จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 50.20 และผู้พิการหญิง จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80

2. ระดับความพิการของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้พิการที่มีความผิดปกติอยู่ในระดับ 3 จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 เป็นผู้พิการที่มีความผิดปกติอยู่ในระดับ 4 จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 เป็นผู้พิการที่มีความผิดปกติอยู่ในระดับ 5 จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 รวม 293 คน

3. ผลการศึกษาระดับปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้าน พบว่า มีปัญหาด้านร่างกาย ปัญหาด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาด้านการจัดการอยู่ในระดับน้อย

4. ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างเพศและระดับความพิการ

4.1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาของผู้พิการ จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือหัวใจเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาใกล้เคียงกัน

4.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับปัญหาของผู้พิการ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือหัวใจเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาด้านร่างกาย ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคมและปัญหาด้านการจัดการ ใกล้เคียงกัน

4.3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาของผู้พิการ จำแนกตามระดับความพิการ โดยรวม พบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ ผู้พิการระดับ 3 กับระดับ 4 และผู้พิการระดับ 3 กับระดับ 5 กล่าวคือผู้พิการระดับ 4 และระดับ 5 มีปัญหาด้านร่างกาย ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคมและปัญหาด้านการจัดการ หากกว่าผู้พิการระดับ 3 ส่วนใหญ่จะมีปัญหาโดยรวม ใกล้เคียงกัน

4.4 ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาของผู้พิการ จำแนกตามระดับความพิการ รายด้าน พบว่า ผู้พิการระดับ 3 กับระดับ 4 และผู้พิการระดับ 3 กับระดับ 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่ ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านการจัดการ ส่วนปัญหาด้านร่างกาย  
พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป ของผู้พิการที่ภูมิใจในตัวตน ที่มีความสามารถพิเศษ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้
  - ลำดับที่ 1 ต้องการให้บุคคลในครอบครัวดูแลช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ
  - ลำดับที่ 2 สภาพความพิการทำให้ทำงานไม่สะดวก
  - ลำดับที่ 3 อยากรู้ว่าจะช่วยเหลือคนพิการภูมิใจได้รวดเร็วเท่าไร
  - ลำดับที่ 4 ต้องการให้เวลาแก่ผู้พิการในการส่งใช้คืนเงินภูมิใจ
  - ลำดับที่ 5 ต้องการให้กระทรวงสาธารณสุขบำบัดฟื้นฟูผู้พิการอย่างต่อเนื่อง
  - ลำดับที่ 6 ให้รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการสนับสนุนภายอุปกรณ์แก่คนพิการให้ครบถ้วนและตรงตามความต้องการของผู้พิการ
  - ลำดับที่ 7 ควรส่งเสริมให้ผู้พิการมีอาชีพและช่วยเหลือตัวเองรับสินค้า
  - ลำดับที่ 8 ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอาชีพช่วยเหลือให้ผู้พิการได้ฝึกอาชีพและสามารถปฏิบัติได้ตามศักยภาพของผู้พิการ
  - ลำดับที่ 9 ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกเยียบบ้านเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้พิการ
  - ลำดับที่ 10 อยากรู้ว่าทุกภาคส่วนช่วยเหลือคนพิการมีงานทำให้มากที่สุด
  - ลำดับที่ 11 ขอให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องช่วยกระตุ้นให้มีการรวมกลุ่มของคนพิการเพื่อประสานงานหรือทำกิจกรรม
  - ลำดับที่ 12 ขอให้หน่วยงานภาครัฐประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้โอกาสแก่คนพิการอย่างเท่าเทียมกัน
  - ลำดับที่ 13 ควรมีการจัดตั้งกลุ่มคนพิการในตำบลเพื่อจะได้ร่วมกันสนับสนุนทางการลับการสนับสนุนด้านต่างๆ
  - ลำดับที่ 14 เปิดโอกาสให้คนพิการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบ่อยๆ

## อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการศึกษาปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้มีประเด็นสำคัญซึ่งนำมาอภิปรายผลเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ระดับปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่าระดับปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินกองทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด อุบัติในระดับมาก แต่เมื่อวิเคราะห์ระดับปัญหาของผู้พิการที่กู้เงินโดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้พิการประสบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสุรีรัตน์ โลหะชรพันธ์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัย การประกอบอาชีพอิสระของคนพิการที่กู้ยืมเงินทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดนครนายก พบว่า คนพิการประสบปัญหาสภาพความพิการมาก ทำให้ไม่สามารถเลือกประกอบอาชีพได้ตามความสนใจและไม่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ผู้พิการที่ประกอบอาชีพอิสระจำเป็นต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในอาชีพที่ทำและสิ่งที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ คือ ความรู้ในด้านบริหารจัดการและในการประกอบอาชีพอิสระของคนพิการจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชนและหน่วยงานจากรัฐ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า ครอบครัวผู้พิการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และผู้พิการส่วนใหญ่กู้เงินไปเพื่อเลี้ยงลูก ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพของครอบครัวของผู้พิการที่ทำอยู่แล้ว และใช้สถานที่บ้านพักอาศัยเป็นสถานที่ประกอบอาชีพ ซึ่งไม่ต้องใช้เงินลงทุนประกอบอาชีพมากนัก โดยมีบุคคลในครอบครัวอยู่ในการดูแลช่วยเหลือ ทำให้ความเสี่ยงต่อการขาดทุนมีค่อนข้างน้อย จึงทำให้ระดับปัญหาของผู้พิการที่มีปัญหาด้วยการกู้เงินกองทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาวิจัย เปรียบเทียบปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้พิการจำแนกตามเพศ พบว่า ระดับปัญหาระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาด้านร่างกาย ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านการจัดการ ใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า ผู้พิการที่มีเพศแตกต่างกันจะมีปัญหา

แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ผู้พิการชายและผู้พิการหญิงมีความสามารถทางด้านร่างกาย การประกอบกิจกรรมงานด้านต่างๆ การช่วยเหลือตนเองทั้งในหน้าที่การงานและในชีวิตประจำวัน ของทั้งเพศชายและเพศหญิงเท่าเทียมกัน ส่งผลให้มีปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านการจัดการ ใกล้เคียงกัน จึงทำให้ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาโดยรวม ทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลกระทบภายนอกที่เกิดขึ้นกับผู้พิการที่ถูกเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับความพิการ พบร่วมกัน ว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ ระหว่างระดับ 3 กับระดับ 4 และระหว่างระดับ 3 กับระดับ 5 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุตฐานว่าผู้วิจัยตั้งไว้ว่า ผู้พิการที่มีระดับความพิการแตกต่างกันจะมีปัญหาแตกต่างกัน อาจเป็น เพราะว่า ผู้พิการระดับ 3 มีระดับความผิดปกติของร่างกายน้อยกว่าผู้พิการระดับ 4 และระดับ 5 ส่งผลให้มีปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคมและปัญหาด้านการจัดการมีน้อยกว่าตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาของผู้พิการจำแนกรายด้าน พบร่วมกัน ว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ระหว่างผู้พิการระดับ 3 กับระดับ 4 และระหว่างผู้พิการระดับ 3 กับระดับ 5 กล่าวคือ ผู้พิการระดับ 4 และผู้พิการระดับ 5 มีปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านการจัดการมากกว่าผู้พิการระดับ 3 ส่วนปัญหาด้านร่างกายไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้พิการระดับ 3 ระดับ 4 ระดับ 5 มีปัญหาด้านร่างกายใกล้เคียงกัน

### ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาของผู้พิการที่ถูกเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

#### 1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้พิการทั้ง 3 ระดับ ตามความเหมาะสมกับสภาพความพิการของแต่ละบุคคล โดยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพ ผู้พิการระดับ 4 และผู้พิการระดับ 5 ซึ่งมีสภาพความผิดปกติ

หรือความบกพร่องของร่างกายมากกว่าผู้พิการระดับ 3 เป็นพิเศษ เนื่องจากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้พิการที่มีระดับความพิດปกติหรือความบกพร่องของร่างกายมากจะมีปัญหาด้านร่างกาย ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านการจัดการมากกว่าผู้พิการที่มีระดับความพิດปกติหรือความบกพร่องของร่างกายอยู่ใน ระดับ 3

1.2 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ต้องให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือผู้พิการหลังการกู้ยืมเงิน ควรมีการเยี่ยมบ้าน แนะนำช่วยเหลือกรณีที่เกิดปัญหาอุปสรรคเพื่อระดูนให้คนพิการเกิดความเข้าใจและมีกำลังใจในการประกอบอาชีพ และหาตลาดรองรับสินค้าให้กับผู้พิการ อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้คนพิการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยๆ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้พิการด้วย

## 2. ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึง การติดตามประเมินผลผู้พิการ ที่กู้เงินกองทุนพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคนของผู้พิการ ให้สามารถคืนหัวใจความสามารถของตนเอง เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ มีตลาดรองรับได้ในระยะยาว สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคมระดับภูมิภาคและระดับประเทศต่อไป

**มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**  
**RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY**